

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การพัฒนาสื่อวีดิทัศน์เพื่อการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อวัณโรค
ในผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่

ผู้เขียน นางสาวคำพอง คำนนท์

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลด้านการควบคุมการติดเชื้อ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. อะเคื้อ อุนเหลงกะ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงเยาว์ เกษตร์ภิบาล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การให้ความรู้แก่ผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่มีความจำเป็นในการป้องกันการแพร่กระจายโรคและการรักษาที่มีประสิทธิภาพ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและประเมินประสิทธิภาพสื่อวีดิทัศน์ที่ใช้ในการให้ความรู้ผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ สื่อวีดิทัศน์ได้รับการพัฒนาขึ้นโดยผู้วิจัยตามแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพและแนวทางการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อวัณโรค การพัฒนาประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการผลิต ขั้นตอนผลิตและขึ้นประเมินผล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพของสื่อวีดิทัศน์คัดเลือกแบบเจาะจงจากผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ที่มารับการรักษาที่ห้องตรวจวัณโรค โรงพยาบาลราชวิถี ระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2553 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2554 ที่สามารถติดต่อสื่อสารรู้เรื่อง อ่านและฟังภาษาไทยได้ และให้ความร่วมมือในการวิจัย จำนวน 41 ราย เพื่อใช้ในการทดสอบประสิทธิภาพของสื่อวีดิทัศน์แบบเดี่ยว 1 ราย แบบกลุ่ม 10 ราย และภาคสนาม 30 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย แบบทดสอบความรู้เรื่องการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อวัณโรค และแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ป่วยที่มีต่อสื่อวีดิทัศน์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงพรรณนาการทดสอบค่าที และการจัดกลุ่มคำตอบ

สื่อวีดิทัศน์ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับวัณโรค โอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อวัณโรค ความรุนแรงของวัณโรค การรักษาวัณโรค อุปสรรคของการรักษาวัณโรค การป้องกัน

การแพร่กระจายเชื้อวัณโรค และนำเสนอตัวอย่างผู้ป่วยที่ประสบความสำเร็จในการรักษาวัณโรค สื่อวีดิทัศน์มีความยาว 13 นาที ผลการประเมินประสิทธิภาพของสื่อวีดิทัศน์พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ของกลุ่มตัวอย่างหลังชมวีดิทัศน์เพิ่มขึ้นจาก 16 คะแนนเป็น 18 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) สื่อวีดิทัศน์เพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อวัณโรคในผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80/90 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 60 เห็นด้วยมากที่สุดว่าการใช้คำพูดและเสียงบรรยายในสื่อวีดิทัศน์มีความชัดเจน และร้อยละ 53 เห็นด้วยมากที่สุดว่าระยะเวลาในการชมวีดิทัศน์เหมาะสม

ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า สื่อวีดิทัศน์ที่พัฒนาขึ้นช่วยให้ผู้ป่วยมีความรู้ในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อวัณโรคและการรักษาวัณโรคเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามควรมีการติดตามการปฏิบัติตัวของผู้ป่วยเพื่อให้มั่นใจว่าผู้ป่วยสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง

Thesis Title Development of Video Media for Prevention of Tuberculosis
Transmission of Newly Diagnosed Pulmonary Tuberculosis
Patients

Author Ms. Kampong Kamnon

Degree Master of Nursing Science (Infection Control Nursing)

Thesis Advisory Committee

Associate Professor Dr. Akeau Unahalekhaka Advisor

Assistant Professor Dr. Nongyao Kasatpibal Co-advisor

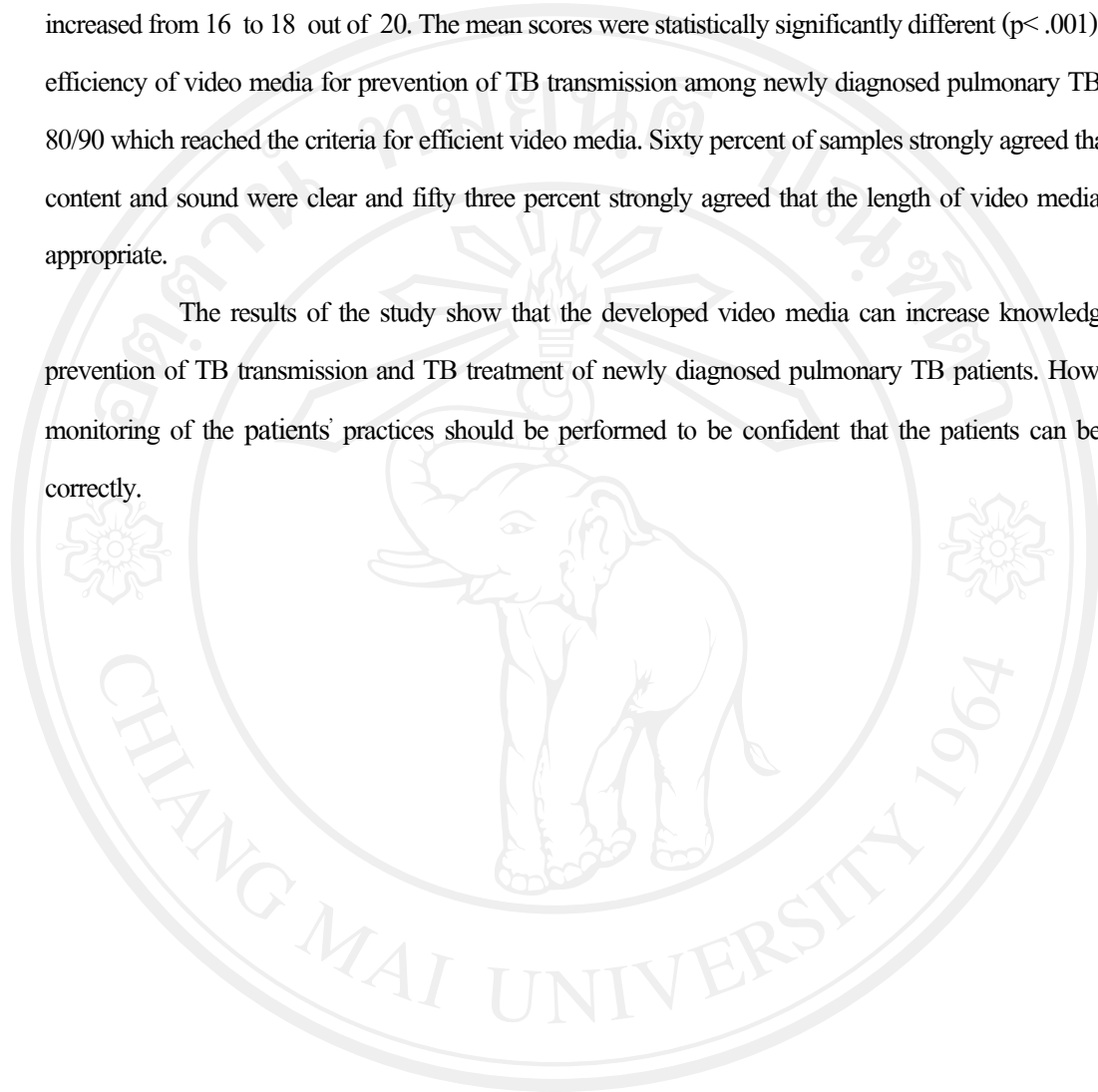
ABSTRACT

Educating newly diagnosed pulmonary tuberculosis (TB) patient is necessary in prevention of disease transmission and effective treatment. This study aimed to develop and evaluate the efficiency of video media used for educating newly diagnosed pulmonary TB patients. Video media was developed by researcher based on the health belief model and guidelines for prevention of TB transmission. The development consisted of 3 steps: preproduction, production, and evaluation. The study samples used for evaluating the efficiency of video media were 41 patients who were purposively selected from newly diagnosed pulmonary TB patients treated at TB clinic of Rajavithi hospital during December 2010 to January 2011. Criteria for sample selection included ability to communicate, ability to read and write Thai and agreed to cooperate in the research. One sample was used for single testing, ten were used for group testing and the remaining thirty samples were used for field testing. The study tools developed by the researcher included knowledge test on TB transmission prevention and a questionnaire asking about opinions towards video media. Data were analyzed using descriptive statistics, t-test and answer grouping.

The contents of the developed video media consisted of TB, risk of TB infection, severity of TB, TB treatment, obstacles of treatment, prevention of TB transmission, and example of a TB patient who

succeeded in treatment. The length of video media was 13 minutes. The results of the evaluation of the efficiency of video media revealed that the mean knowledge score of samples after watching video media increased from 16 to 18 out of 20. The mean scores were statistically significantly different ($p < .001$). The efficiency of video media for prevention of TB transmission among newly diagnosed pulmonary TB was 80/90 which reached the criteria for efficient video media. Sixty percent of samples strongly agreed that the content and sound were clear and fifty three percent strongly agreed that the length of video media was appropriate.

The results of the study show that the developed video media can increase knowledge on prevention of TB transmission and TB treatment of newly diagnosed pulmonary TB patients. However, monitoring of the patients' practices should be performed to be confident that the patients can behave correctly.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved